

بررسی انگیزه های ورود به رشته ی دندانپزشکی

دربین دانشجویان سال اول دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

فیروزامانی^۱ - حسین کرامتی^۲ - وحیدفرشاد^۲

۱- استادیار آمار پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

۲- دانشجوی هوشبری دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

چکیده

زمینه و هدف: انتخاب شغل و رشته تحصیلی یکی از مهم ترین قدم های هر شخص در طول زندگی است. چراکه فرد برای آینده خود تصمیم می گیرد پس باید انتخاب رشته با دقت و آگاهی زیادی صورت بگیرد. دربین رشته های علوم پزشکی، رشته دندان پزشکی جایگاه ویژه ی دارد، چراکه اکثر افراد باتوجه به آینده شغلی و مزایای دیگر آن، آن را به عنوان یکی از رشته های تحصیلی خود برای ادامه تحصیل در دانشگاه انتخاب می کنند لذا باید انگیزه افراد از انتخاب این رشته مشخص شود.

روش کار: این پروژه که از نوع مطالعات توصیفی می باشد دربین دانشجویان سال اول رشته دندان پزشکی دانشگاه اردبیل که ۲۲ نفر می باشند انجام گرفته است. دراین مطالعه از پرسش نامه پایا و روا که حاوی ۲۲ گزینه درمورد اولویت افراد می باشد استفاده گردیده است و نتایج مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است.

نتایج: دراین بررسی از ۲۲ نفر، که ۵۴ درصد آن را خانم ها و ۴۶ درصد آن را آقایان تشکیل می دهد، ۵۹ درصد علاقه به رشته دندان را اولویت اول خود انتخاب کرده اند و اولویت دوم که بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده خدمت به مردم است. دربین پسران ۵۰ درصد و در بین دختران ۶۶ درصد علاقه به رشته دندان اولویت اول است.

نتیجه گیری: دربین دانشجویان رشته دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، علاقه به رشته دندانپزشکی اولویت اول را دارا می باشد.

واژه های کلیدی: انگیزه، دندانپزشکی، دانشجویان

زمینه و هدف

انگیزه عامل اصلی انجام ویادگیری بسیاری از کارها و به خصوص عامل اصلی در بحث آموزشگاهی می باشد. انتخاب رشته باید با آگاهی صورت گیرد چراکه فرد برای آینده ی خود تصمیم می گیرد باید موارد و عوامل موثر در انتخاب رشته را در نظر بگیرد، و با توجه به این عوامل و موارد انگیزشی اقدام به انتخاب رشته نماید. ممکن است این عوامل بعضاً در بین دختران و پسران یکسان و یا متفاوت باشد، گاه دیده می شود که دانشجویان بعد از یک یا دو ترم ادامه تحصیل اقدام به تغییر رشته می نمایند که این امر نشان دهنده صحیح نبودن انتخاب است. تغییر رشته علاوه بر مشکلات خاص خود هزینه بر و وقت گیر می باشد و گاه غیر ممکن، لذا برای جلوگیری از این موارد باید با آگاهی اقدام به انتخاب رشته کرد.

در میان رشته های علوم پزشکی، رشته دندانپزشکی علاقمندان خاص خود را دارد. به منظور شناختن عوامل موثر در انتخاب رشته دندانپزشکی توسط دانشجویان مطالعات و تحقیقات زیادی صورت گرفته است از جمله می توان به بررسی انگیزه های ورود به رشته دندانپزشکی در میان دانشجویان دانشگاه های تهران و شهید بهشتی اشاره کرد که در آنجا عامل اصلی و اولین انگیزه موقعیت اجتماعی توسط دانشجویان عنوان شده است (۱۹) به همین منظور برای دانستن انگیزه اصلی دانشجویان رشته دندانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، که برای اولین بار اقدام به پذیرش دانشجو در این رشته کرده است مطالعه ای انجام داده ایم، تا با شناخت این عوامل (خدمت به جامعه، درآمد، علاقه به رشته دندانپزشکی، موقعیت اجتماعی و...) و تقویت آنها بتوان کیفیت خدمات ارائه شده به مردم توسط دندانپزشکان را بالا برد.

روش

این مطالعه یک پروژه آماری از نوع کیفی و مقطعی می باشد . جامعه آماری ما در این مطالعه دانشجویان سال اول رشته دندان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل می باشد . چون که تعداد نمونه های مورد نظر محدود بود لذا به صورت کلی (۲۲ نفر) انتخاب گردیدند. لازم به یاد آوری می باشد که چون دانشگاه برای اولین بار اقدام به پذیرش دانشجو در این رشته کرده است لذا آگاه شدن از عوامل انگیزشی دانشجویان خیلی مهم می باشد چراکه هنوز این دانشجویان وارد محیط عملی نشده اند چراکه محیط عملی سبب تغییر کردن عوامل انگیزشی دانشجویان نسبت به قبل می گردد.

به همین منظور پرسش نامه ای طراحی گردید و در اختیار دانشجویان (۲۲ نفر) قرار گرفت. در این پرسش نامه گزینه هایی در مورد شرایط اقتصادی، فرصت شغلی، موقعیت اجتماعی و.. وجود داشت که قبل از توزیع در بین دانشجویان پویایی و روای آن توسط اساتید تایید گردید، این پرسش نامه

مشابه سوالات مطالعه واگنوم بود ولی معیار های ارزیابی این مطالعه با نمونه واگنوم فرق داشت (۱۰)

از دانشجویان خواسته شده بود که از بین بیست و سه گزینه مورد نظرده گزینه ای را که در انتخاب رشته دندان پزشکی سهم عمده ای داشت با شماره گذاری مشخص کنند(ده اولویت خود را مشخص کنند)

نتایج

دراین پژوهش تمامی دانشجویان مجرد. میانگین سنی ۲۱/۱۳ سال، از ۲۲ نفر، ۲ نفر بومی و ۲۰ نفر غیربومی، میانگین معدل دانشجویان ۱۸/۲۶ می باشد.

از ۲۲ پرسشنامه، تمامی پرسشنامه ها جمع آوری گردید که در این میان ۱۲ نفر آن خانم و ۱۰ نفر آن آقای می باشد. با توجه به جداول ارائه شده و نمودارهای ارائه شده، در بین ۲۲ گزینه ارائه شده برای دانشجویان ((علاقه به رشته دندان پزشکی)) به عنوان اولویت اول که دارای بیشترین فراوانی می باشد انتخاب گردیده است، اولویت دوم و سوم که بیشترین فراوانی را دارند ((خدمت به مردم)) می باشد و اولویت چهارم که بیشترین فراوانی را دارند ((ارتباط با مردم و امکان کار به صورت مستقل)) می باشد، اولویت پنجم ((موقعیت اجتماعی و داشتن مطب)) می باشد، اولویت ششم، هفتم، هشتم، به ترتیب ((درآمد-درآمد-شناخت کافی از رشته دندانپزشکی)) نهم و دهم ((امکان ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر)) می

باشد. در مقایسه بین انگیزه های بین دختران و پسران در اولویت اول در هر دو گروه ((علاقه به رشته دندان پزشکی)) حرف اول را می زند. یک نفر از آقایان که بومی شهر اردبیل می باشد ((علاقه به رشته دندان پزشکی)) را اولویت اول خود معرفی میکند از میان خانم ها هم ((ارتباط با مردم)) توسط یک نفر از بومی های شهر اردبیل انتخاب می گردد.

در یک نمونه از پژوهش های انجام گرفته در دانشگاه علوم پزشکی کرمان در سال ۸۴ ((ارتباط با مردم)) به عنوان اولویت اول که دارای فراوانی بیشتری می باشد توسط دانشجویان انتخاب گردیده است. (۱۱)

در استرالیا، انگیزه هایی که بیشترین علل انتخاب رشته دندان پزشکی توسط دانشجویان می باشد عواملی مثل، داشتن مطب مستقل، خدمت به مردم، و جذابیت های این رشته می باشد. (۷)

در میان عوامل مؤثر بر انتخاب حرفه دندانپزشکی، امکان کار بادیست در حرفه دندان پزشکی کمترین تأثیر را بر

تصمیم گیری دانشجویان در انتخاب حرفه داشته است. این مطلب مقداری نگران کننده به نظر می رسد زیرا دندان پزشکی حرفه ای است که علاوه بر کسب معلومات علمی، کاری همراه با ذوق هنری بوده و نیاز به مهارت دست به علت کار دشوار کلینیکی دارد. بنابراین در انتخاب رشته دندان پزشکی باید به این مسئله توجه شود. شاید به همین

انجام چنین پروژه های در سراسر کشور، مشخص شدن انگیزه های انتخاب رشته توسط دانشجویان، یک دید کلی نسبت به تمامی کسانی که می خواهند انتخاب رشته کنند میدهد.

نتیجه گیری کلی: علاقه به رشته دندانپزشکی در بین دانشجویان ورودی سال ۸۹ دانشگاه علوم پزشکی اردبیل که برای نخستین بار اقدام به پذیرش دانشجو در این رشته را کرده است، به عنوان یکی از انگیزه ها، دارای اولویت اول می باشد.

دلیل است که دانشجویان سوئد امکان کار بادیست را به عنوان اولویت اول خود انتخاب می کنند (۱۲)

اگرچه در بسیاری از کشورها نسبت حضور زنان دندان پزشک در جامعه در حال افزایش است و در دانشگده ها نسبت بین مردان و زنان در حال تغییر است، اما این نسبت در پروژه ما نسبتا مشابه هست و دارای کمترین تفاوت می باشد. (۱۳) نتیجه جالب توجه دیگر در پروژه میزان کم بودن سهم مشاوران و معلمین و والدین در انتخاب رشته می باشد، این موضوع شاید نشان دهنده عملکرد نادرست و اشتباه مشاوران در بخش مشاوره رشته می باشد.

منابع

1. Rice CD, Hayden WJ, Glaros AG, Thein DJ. Career changers: dentists who choose to leave private practice. J Am Coll Dent 1997; 4(1): 0-6.
2. Rice CD, Glaros AG, Shouman R, Hlavacek M. Career choice and occupational perception in accelerated option and traditional dental students. J Dent Educ 1999; 63(4): 354-8.
3. Brand AA, Chikte UM. Choosing dentistry as a career Part II: the meaning of motives. J Dent Assoc S Afr 1992; 47(12): 509-12.
4. Chattopadhyay A, Deol RS. Reasons for choice of dentistry as a career in Calcutta: a survey report. Indian J Dent Res 1990; 2(1): 140-4.
5. Hallissey J, Hannigan A, Ray N. Reasons for choosing dentistry as a career: a survey of dental students attending a dental school in Ireland during 1998-99. Eur J Dent Educ 2000; 4(2): 77-81.
6. Cohen R, Coburn D. Motivations for studying dentistry among first-year dental students. Med Educ 1977; 11(2): 139-50.
7. Brand AA, Chikte UM, Thomas CJ. Choosing dentistry as a career: a profile of entering students (1992) to the University of Sydney, Australia. Aust Dent J 1996; 41(3): 198-205.

8. Brand AA, Chikte UM. Student attitudes to dentistry in South African dental schools. J Dent Assoc S Afr 1997; 52(12): 713-20.
9. Zadik D, Gilad R, Peretz B. Choice of dentistry as a career and perception of the profession. J Dent Educ 1997; 61(10): 813-6.
10. Crossley ML, Mubarik A. A comparative investigation of dental and medical student's motivation towards career choice. Br Dent J 2002; 193(8): 471-3.

۱۱- مریم السادات هاشمی پور، بررسی انگیزه های ورود به رشته دندان پزشکی در بین دانشجویان دانشگده دندان پزشکی کرمان -

مجله دانشگده دانشگاه کرمان

12. Widstrom E, Birn H, Haugejorden O, Martinsson T. Dental students' views on their education and study circumstances in Nordic countries. Swed Dent J 1990; 14(3): 123-9.
13. Douglas H, Reisine ST, Cipes MH. Characteristics and satisfaction of the patients of male versus female dentists. J Am Dent Assoc 1985; 110(6): 926-9.
14. Lalloo R, McMillan W, Gugushe TS, Ligthelm AJ, Evans WG, Moola MH. Gender and race distribution of dental graduates (1985-2004) and first year dental students (2000- 2005) in South Africa. SAD J 2005; 60(5): 206-9.
15. Brand AA, Chikte UM. Choosing dentistry as a career-Part I: A comparison of student motives. J Dent Assoc S Afr 1992; 47(11): 469-73.
16. Brennan DS, Spencer AJ, Szuster FS. Differences in time devoted to practice by male and female dentists. Br Dent J 1992; 172(9): 348-9.
17. Maatouk F, El-May W, Ghedira H, Fathallah N. Profile of first year dental students in Tunisia. East Mediterr Health J 2001; 7(1-2): 52-9.

18- انگیزه های انتخاب رشته در بین دانشجویان رشته مامائی دانشگاه تهران- ۸۴-۸۵ (صدیقه امیرعلی اکبری*، کتایون ارفعی،

هاشم فردانش، حمید علوی مجد)

۱۹- بررسی انگیزه های ورود به رشته دندان پزشکی در بین دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی- ۱۳۸۱ (دکتر وحید رواقی*، دکتر

علیرضا صدر*، دکتر ناهید برزآبادی فراهانی*)